

Faransız rejisörü Jean Louis Causso

G - SON HAVADIS - 34

sanatçılarımızı beğeniyor

«Figaronun düğünü»nü yeni bir anlayışla sahneye koyacak olan Fransız Rejisörü Jean - Louis Causso

Istanbul Devlet Opera ve Balesinde Mozart'ın «Figaro'nun Düğünü» adlı eserini sahnelemek üzere şehrimize gelen 43 yaşındaki rejisör Jean - Louis Causso, söze şöyle başladı:

— Benim mızansenden anladığım şudur: Bir metinden ve müzik partisinden hareket ederek eserin söylemek istediğini seyirciye ışık, dekor ve hareket yardımıyla aktarabilmek. En iyi şekilde anlatmak. Bu sebeple benim gözümde müzik ve söz aynı değerdedir, beraber gitmek zorundadır. Eskiden, operaya daha ziyade müzik açısından bakılırdı. Klâsik İtalyan operaları da bu esasa göre hazırlanmıştı. Ama bugün durum değişmiştir.

Kendisine sordum:

— O halde, Bay Causso, sanatçıların kelimeleri söyleyişlerindeki isabeti, diksiyon ve anlaşılır şekilde söyleme güçlerini nasıl

kontrol edebiliyorsunuz?

— Burada edemiyorum tabii, dedi. Ama arkadaşım Gürçil Çeliktas var. Bana bu konuda yardımcı oluyor. Hem etsem bile düzeltme imkânım yok ki bu kadar kısa zamanda.. Sonra, inandığım birşey var. Eğer bir opera oyuncusunun sesi gerçekten güzelse ve bunu ifadedi olarak kullanabiliyorsa, diksiyonu da doğru olur.

— Yanılıyorsunuz, dedim. Şurada, en beğendiğimiz iki erkek sesinden biri, Devlet Konservatuarında tiyatro ettiğimi de gördüğünden her dediği anlaşılıyor, ötekininse ne dediğini anlamaya imkân yok.

Maksim salonunda, «Figaro'nun provaları arasında geçiyordu bu konuşma.

— Eseri nasıl alıyor ve yorumluyorsunuz? diye sordum.

— Figaro'yu bugüne yaklaştırarak. Çünkü Mo-

Zahir GÜVEMLİ

zart'ın bu eseri sadece müzikten ibaret değil, opera tarihinde bir merhalelidir: İlk defa çağdaş bir olay sahneye getirilmiş, sınıf farkları arasındaki eşitsizlik, mizah aracılığıyla konuşturulmuştur. Bu bakımdan, Fransız ihtilâlinin habercisi sayıyorum bu eseri.

— Beraber çalıştığınız sanatçıları nasıl buldunuz?

— Şaştım kaldım. Doğrusu, Mozart üzerinde bu kadar derinlemesine bir anlayışa karşılaşmayı beklemiyordum. Tabii sanatçıları daha önceden tanı-miyordum. Harikulade sesler ve kusursuz bir ifade gücü var. Hele koro, hele koro.. Gruplanmalar da, beraberlikte, ölçülülükte birinci sınıf bir koro-nuz var.

Causso, İstanbul'dan sonra Lizbon'da «Carmen»i sahneye koyacağını söyledi.